

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 09.08.2024.a Haapsalus
Koostaja ametinimetus ja nimi: Lääne Ringkonnaprokuratuuri II osakonna abiprokurör
Marelle Ulla
Kriminaalasja number: 24257050089
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 121 lg 2 p 2, § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava/Süüdistatava nimi: XXX (ik xxx)
Kuriteo toimepanemise aeg: 12.05.2024, 26.05.2024

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja, milles XXX on alus kahtlustada KarS § 121 lg 2 p 2 ja § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises. See seisneb selles, et tema 12.05.2024.a täpselt tuvastamata kellaajal oma elukohas Haapsalu linnas XXX X korteris number X toas võttis oma 1 aasta ja 3 kuusel pojal XXX kukla pealt juustest kinni, lohistas teda juustest kinni hoides mängunurka, kus lõi ühel korral käega vastu lapse sõrmi, mille peale hakkas laps nutma. Oma sellise tahtliku tegevusega põhjustas XXX kannatanu XXX füüsilist valu. Samuti haaras XXX 26.05.2024.a kella 22 paiku oma elukohas Haapsalu linnas XXX X korteris number X elukaaslase XXX paremast käest kinni, surudes ja väänates kätt, millise tahtliku tegevusega põhjustas kannatanu XXX füüsilist valu.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Viidatud paragrahvi lõike 7 järgi, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör, vaadanud läbi kriminaaltoimiku materjalid, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lõigetes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks järgmistel motiividel.

Süü suuruse hindamisel tuleb võtta aluseks KarS-is toodud põhimõtted (eeskätt §-s 57 sätestatu). Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seaduseandja poolt sätestatud karistust. Kohtueelse menetlusega on tuvastatud, et XXX etteheidetavad teod on aset leidnud ning ta on end nendes ka süüdi tunnistanud ja kahetsust avaldanud. Kriminaalasja materjalide pinnalt järeldub, et XXX on vahetult enne juhtumeid tarvitanud alkoholi ning vägivalla intsidendid on suuresti tekkinud puudulikest vanemlikest ja suhtlemise oskustest, teadmatusest kuidas konflikte lahendada.

Süü suuruse hindamisel tuleb arvestada ka sellega, et kahtlustatava puhul ei olnud tegemist korduva käitumismustriga, mis oleks kaasa toonud kannatanute pikemaajalise kahjustamise.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik lähtuvalt avalikust menetlushuvist ehk üld- või eripreventiivsetest vajadustest. Avalik menetlushuvi on eripreventiivsete kaalutluste kohaselt olemas siis, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda, kui suur on selline tõenäosus, on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistatusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, sealjuures kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. Avalik menetlushuvi on üldpreventiivsest aspektist lähtuvalt olemas siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Avalik menetlushuvi on olemas näiteks sellistel juhtumitel, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu puuduvad kannatanul peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid.

Eeltoodu põhjal käesoleva kriminaalmenetluse jätkamiseks esineb avalik menetlushuvi just seetõttu, et XXX etteheidetavate kuritegude puhul on tegemist jätkuva lähisuhtevägivallaga ning menetluse lõpetamine ei ole eelduslikult kooskõlas üldpreventiivsete kaalutlustega. Siiski esinevad prokuröri hinnangul käesoleval juhul erandlikud asjaolud, mille puhul võib järeldada, et avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks on ära langenud ja seda alljärgnevatel põhjendustel.

Ehkki XXX on toime pannud kaks kehalist väärkohtlemist lähisuhtes, on mõlema intsidendi tagajärjeks olnud vaid valuaisting kannatanutel. Vägivald ei ole olnud niivõrd intensiivne, et tagajärjeks oleks olnud tervisekahjustus. Eelnevalt järeldub, et füüsiline kontakt on olnud pigem kergemat kui raskemat laadi. Prokurör on kõnesoleva juhtumi raames suhelnud ohvriabitöötaja, pereterapeudi ning kannatanu tugiisikuga. Ohvriabitöötaja Laura Sihi (Siht) sõnade kohaselt on kannatanu XXX pakutud ohvriabiteenust, mida kannatanu hetkel ei soovinud. Samuti on kannatanu suunatud terapeudi juurde, kuid ka seda teenust ei ole viimane kasutanud. XXX on kahtlustatavana ülekuulamisel öelnud, et kohtub perenõustaja A.Aljasega. Pereterapeut kinnitas prokurörile, et XXX on 03.07.2024.a käinud tema vastuvõtul ning edaspidised kohtumised on planeeritud. Samuti kavatseb pereterapeut kohtuda ka kannatanuga, kes on Haapsalu Sotsiaalmaja Tugikeskuse klient ning pereterapeudi teenust rahastatakse just tugikeskuse kaudu. Haapsalu Linnavalitsuse lastehoolekande spetsialist Kaasi Almers on eeluurimisel kinnitanud, et alates lapse sünnist 2023.a on perekond Haapsalu Linnavalitsuse sotsiaalosakonna järelevalve all, pere elab linna poolt antud ühetoalises munitsipaalkorteris. Kannatanu tugiisiku XXX sõnade kohaselt elavad kahtlustatav XXX ja kannatanu XXX jätkuvalt koos ning on kolimas suuremasse korterisse. Kannatanu XXX on tugiisikule kinnitanud, et neil on XXX kõik hästi. Sama kinnitas kannatanu ka prokurörile 05.augustil 2024 toimunud telefonikõnes.

XXX on kahtlustatavana ülekuulamisel avaldanud kahetsust, et on oma pere vastu sellised teod toime pannud ning on tõdenud, et neil on vaja nõustamist. Samuti on tunnistanud, et tal esineb probleem alkoholi tarvitamisega ning saab aru, et peab tarbimist vähendama. Kõike eelnevat arvesse võttes võib prokuröri hinnangul järeldada, et nii kahtlustatav XXX kui ka kannatanu XXX ja nende ühine alaealine laps on kohaliku omavalitsuse järelevalve all ning perega tegeletakse igakülgsest. Pärast kriminaalmenetluse alustamist ja läbiviimist ei ole peres uusi vägivalla intsidente aset leidnud, mis näitab, et kuritegude toimepanemine ei ole XXX tavapärane käitumisviis ning ta on aru saanud, et mistahes vägivalla kasutamine ei ole aktsepteeritav. Kõike eelnevat arvesse võttes ei teeniks kriminaalrepressioon XXX suhtes antud hetkel üldpreventiivset eesmärki, mistõttu on prokuröri hinnangul kriminaalmenetluse lõpetamine ühes mõjusate kohustuste määramisega kahtlustatav XXX piisav.

XXX etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude

vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega. Ka on KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid saavutatavad ka ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Prokurör, hinnanud kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat ja ka teo toimepanemise järgset käitumist, on seisukohal, et KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärgid on võimalik saavutada ka kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kohustuste määramisega

Seega, kuna tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, siis leiab prokurör, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXX suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS § 202 lg 2, 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24257050089 menetlus XXX suhtes seoses avaliku menetlushuvi puudumisega.

2. Määratud kohustuse liik ja määr:

XXX on kohustatud:

2.1 jätkama pereteraapia teenusega pereterapeut Angela Aljase juures;

2.2 pöörduma hiljemalt 30.08.2024 vaimse tervise õe vastuvõtule Läänemaa Haiglas alkoholitarvitamise häire ravi teenuse raames;

2.3 mitte tarvitama alkoholi ja mitte viibima alkoholijoobes pere ühises elukohas aadressil Haapsalu XXX X kortermaja. Nimetatud kohustusega kaasneb kohustus alluda vabatahtlikult igakordsele joobekontrolli nõudele, kohustuse rikkumiseks loetakse kui mõõtetulemus ületab näitu 0;

2.4 hoiduma igasugusest vaimsest ja füüsilisest vägivallast kannatanute XXX ja XXX suhtes.

Kohustuste täitmise lõpptähtaeg on 09.02.2025. Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

3. Tõkendi tühistamine: tõkendit ei ole kohaldatud

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.

5. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: kogutud andmed ei kuulu kustutamisele.

6. Vahistuse andmed: vahistamist ei ole kohaldatud.

7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata anda kahtlustatavale, saata kannatanule ja Haapsalu Linnavalitsuse lastehoolekande spetsialist Kaasi Almersile, samuti Lääne prefektuuri Haapsalu PJ-le

8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Marelle Ulla
abiprokurör

Kahtlustatavale on selgitatud, et kui ta ei täida temale pandud kohustusi, uuendab prokuratuur kriminaalasja menetluse KrMS § 202 lõike 6 sätetest juhinduvalt ning kriminaalmenetlust jätkatakse üldises korras saadetuna Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumajale.

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus:

..... (XXX allkiri ja kuupäev)